

Universitat de Girona

Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales

Llicenciatures Administració i Direcció d'Empreses i Economia **Departament d'ECONOMIA**
Curs 2001-2002

assignatura troncal
12 crèdits

Campus de Montilivi
17071 Girona
fax +34 972 41 80 32
ramon.ballester@udg.es

PROGRAMA d'ECONOMIA MUNDIAL

Professors: Ramon Ballester

Objectius:

Introduir l'estudiantat en l'anàlisi del funcionament del conjunt de l'economia mundial, fent especial èmfasi en les interrelacions econòmiques existents entre els estats i en els processos d'integració econòmica regional. Les assignatures *Introducció a l'economia* i *Història econòmica mundial* ens proveiran de la base necessària per a encarar aquesta assignatura; paral·lelament, els coneixements adquirits en aquesta assignatura han de ser un marc de referència indispensable per a l'anàlisi que es farà posteriorment, al llarg del pla d'estudi, de les economies espanyola i catalana (essencialment en l'assignatura *Economia espanyola i de Catalunya*).

Més en concret, en aquesta assignatura es pretén estudiar:

- Part I: l'evolució recent i principals característiques de l'economia mundial
- Part II: el comerç internacional: causes, característiques, política comercial
- Part III: els mercats de canvis: mercats de divises, polítiques canviàries
- Part IV: els processos d'integració econòmica, fent esment especial a la Unió Europea

Programa teòric:

Primer quadrimestre (octubre-gener –6 crèdits-)

PART I: L'ECONOMIA MUNDIAL: UNA VISIÓ GLOBAL

Lliçó 1 L'economia mundial: una introducció

1.1 Principals trets de l'evolució de l'economia mundial: 1973-2000

1.2 El procés de globalització de l'economia mundial

1.3 La transició econòmica als països de l'Europa Central i Oriental (PECO)

PART II: EL COMERÇ INTERNACIONAL

Lliçó 2: Comerç internacional: teoria

2.1 Raons del comerç internacional: avantatges absoluts i avantatges comparatius

2.2 Raons del comerç internacional: economies d'escala i diferenciació del producte

2.3 Restriccions al comerç i política comercial: barreres aranzelàries i no aranzelàries

2.4 El debat lliurecanvi-protecció

2.5 Comerç i medi ambient

Lliçó 3: Comerç internacional: evidència empírica i institucions

3.1 Evolució recent i estructura del comerç internacional

3.2 De l'Acord General d'Aranzels i Comerç (GATT) a l'Organització Mundial del Comerç (OMC): el procés de liberalització comercial internacional

Lliçó 4: Comerç internacional: estratègies de desenvolupament

4.1 Països en Vies de Desenvolupament (PVD) i comerç internacional

4.2 Estratègies de desenvolupament i productes primaris: el cas del petroli

4.3 Estratègies de desenvolupament i processos d'industrialització

4.4 Els altres comerços: comerç just; comerços il·legals

PART III: ELS MERCATS DE CANVIS

Lliçó 5: Els mercats de divises i financers

5.1 Conceptes bàsics del mercat de divises

5.2 Oferta i demanda d'una divisa

5.3 Els determinants del tipus de canvi d'una moneda: factors comercials i financers

5.4 Els mercats financers internacionals

Lliçó 6: Les polítiques de tipus de canvi

6.1 Sistemes canviaris: tipus de canvi fixos *versus* tipus de canvi flotants-flexibles

6.2 Anàlisi teòrica d'una unió econòmica i monetària

Lliçó 7: Les interdependències en l'economia mundial

7.1 Els mecanismes de transmissió internacional

7.2 Interdependència i cooperació

Lliçó 8: El Sistema Monetari Internacional

8.1 El Fons Monetari Internacional (FMI) i el Banc Mundial (BM)

8.2 Deute extern del PVD i el paper del FMI i del BM

8.3 Crisis monetàries, atacs especulatius i efectivitat de les polítiques econòmiques

Segon quadrimestre (febrer-juny –6 crèdits-)

PART IV: INTEGRACIÓ ECONÒMICA: EL CAS DE LA UNIÓ EUROPEA

Lliçó 9: Introducció: teoria de la integració econòmica

9.1 Tipus o nivells de processos d'integració econòmica

9.2 Efectes dels processos d'integració econòmica

Lliçó 10: Introducció: altres processos d'integració econòmica

10.1 NAFTA

10.2 Mercosur

Lliçó 11: Història de l'Europa Comunitària

11.1 L'etapa de postguerra: cooperació econòmica i integració sectorial

11.2 El Tractat de Roma: la Comunitat Econòmica Europea (CEE)

11.3 De l'Acta Única Europea (AUE) al Tractat de Maastricht (TM): mercat interior i unió econòmica i monetària

11.4 Evolució recent de la Unió Europea (UE)

11.5 Perspectives de futur: l'ampliació cap als PECO; els nous temes

Lliçó 12: Marc institucional i jurídic

12.1 Marc institucional de la UE

12.2 Marc jurídic de la UE

Lliçó 13: Pressupost UE

13.1 Pressupost comunitari: ingressos i despeses

13.2 Impactes del pressupost comunitari

Lliçó 14: La Unió Econòmica i Monetària (UEM)

14.1 Els orígens de la UEM: el Sistema Monetari Europeu (SME)

14.2 La transició cap a la UEM

14.3 La UEM: política monetària i política canviària

14.4 La UEM: política pressupostària i coordinació de polítiques econòmiques

Lliçó 15: La Política Agrària Comuna (PAC)

15.1 Justificació de la PAC

15.2 La PAC tradicional (1962-92)

15.3 La PAC i la primera gran reforma (1993-99)

15.4 La nova PAC: la segona gran reforma (1999-)

Lliçó 16: La Política de Cohesió Econòmica i Social

16.1 Justificació de la PCES

16.2 Les diferències regionals a la UE

16.3 La PCES reformada (1988-1999)

16.4 La nova PCES (1999-)

Lliçó 17: Les polítiques interiors i exteriors

17.1 Política comercial comuna i política d'ajut al desenvolupament

17.2 Política mediambiental

17.3 Política industrial i de competència

17.4 Política social

Programa de pràctiques:

Consistiran en la realització de problemes i el comentari de lectures relacionades amb el programa. Els temes a tractar són, entre d'altres:

Part I: Textos globalització economia mundial, textos transició econòmica dels PECO

Part II: Exercicis comerç internacionals, textos comerç i medi ambient, dades comerç internacional, textos funcionament GATT-OMC, textos paper PVD en comerç internacional

Part III: Exercicis mercat divises, textos deute extern, textos paper FMI i BM

Part IV: Textos sobre UE (història, institucions, principals polítiques, temes d'actualitat)

Desenvolupament del programa al llarg del curs:

L'assignatura es desenvoluparà al llarg de tot el curs (30 setmanes), en classes dividides en dos quadrimestres. Cada setmana es faran quatre hores de docència, on es combinaran les classes teòriques i les pràctiques. Dins l'horari lectiu es realitzaran, per a cada estudiant i quadrimestre i en grups reduïts, dues sessions (d'una hora cadascuna) d'activitats acadèmiques dirigides (AAD), destinades a comentar els textos que ha de llegir l'estudiantat i que presenten un major grau de dificultat i/o interès.

Sistema d'avaluació:

L'avaluació de la convocatòria de juny es basarà en els següents elements:

1) al mes de febrer es farà una primera avaluació, corresponent a la matèria del primer quadrimestre. La nota corresponent a aquesta primera avaluació serà formada per dos components:

a) la nota de l'examen de febrer: valdrà el 80% de la nota

b) nota de les dues avaluacions periòdiques fetes al primer quadrimestre: valdrà el 20% de la nota

2) Al mes de juny es farà l'avaluació final. La nota final de l'assignatura (per a la convocatòria de juny) contindrà dos elements:

a) la nota de l'examen final de juny: valdrà el 80% de la nota. L'examen final de juny inclourà tota la matèria impartida al llarg del curs.

b) la nota de les dues avaluacions periòdiques del segon quadrimestre: valdrà el 20% de la nota

Com a excepció a aquesta regla, els estudiants que hagin aprovat l'avaluació de febrer faran un examen final de juny especial en el qual només hi entrarà matèria corresponent al segon quadrimestre. Igualment, els estudiants que hagin aprovat l'avaluació de febrer tindran una nota de la convocatòria de juny que serà la mitjana de les notes de les avaluacions de febrer i de juny. En qualsevol cas, cal aprovar l'avaluació final de juny per a poder aprovar la convocatòria de juny.

Per la **convocatòria de setembre**, només hi haurà un examen corresponent a la totalitat de la matèria impartida.

Nota: les avaluacions periòdiques consistiran en blocs de pràctiques, o petits escrits, o proves tipus test, que recolliran tant el material treballat a les classes teòriques, pràctiques i AAD, així com les lectures que hauran de realitzar pel seu compte l'estudiantat.

Bibliografia bàsica:

Parts I a III del temari (primer quadrimestre): TUGORES, J. (1993/99). *Economía internacional, globalización e integración económica*. Mc Graw Hill, Madrid, 4a edició.

Part IV del temari (segon quadrimestre): MUÑOZ DE BUSTILLO, R.; BONETE, R. (1997/2000). *Introducción a la Unión Europea. Un análisis desde la economía*. Alianza Universidad, Madrid, 2ª edició

Bibliografia complementària:

Durant el curs, via publicacions, s'anirà subministrant unes lectures específiques per temes o parts del temari, que seran d'obligada lectura, i que serviran com a material d'avaluació, tant als exàmens com a les avaluacions periòdiques. Algunes d'aquestes lectures podran ser en idiomes diferents dels dos oficials a Catalunya. Nogensmenys, uns manuals que poden servir com a bibliografia complementària per a aprofundir en la matèria són:

Parts I a III del temari (primer quadrimestre): KRUGMAN, P.R.; OBSTFELD, M. (1988/2000). *International Economics. Theory and Practice*. Addison Wesley, 5ªedició

Part IV del temari (segon quadrimestre): HITIRIS, T.; VALLES, J. (1999). *Economía de la Unión Europea*. Prentice Hall, Madrid